

Llibre d'estil dels mitjans, una eina més per a la normalització del català

El mes de setembre es presentarà a Maó el *Llibre d'estil dels mitjans de comunicació orals i escrits*, que ha elaborat la Universitat de les Illes Balears. L'edició per a Menorca d'aquest manual de consulta representa una passa més en el compromís adquirit pel Consell Insular de Menorca amb l'aprovació del Pla insular de normalització lingüística, l'abril de 2004.

El proper mes de setembre es presenta a Maó el *Llibre d'estil per als mitjans de comunicació orals i escrits*, un manual elaborat per la Universitat de les Illes Balears i que edita el Consell Insular de Menorca. Es tracta d'un llibre que neix a partir d'una doble constatació. Per una banda, per la mateixa demanda dels professionals tant del món periodístic com de l'àmbit de l'assessorament lingüístic i, per una altra, per la gran importància que tenen els mitjans de comunicació de massa a l'hora de definir i difondre un model lingüístic.

Aquest manual, d'altra banda, representa una passa més en el compromís que va adquirir el Consell Insular amb l'aprovació, l'abril de 2004, d'un pla de normalització que recull devers 500 accions puntuals encaminades a aconseguir que la llengua catalana tenguí plenes garanties d'ús social i serveixi també d'instrument per facilitar la integració dels nouvinguts. Des de llavors, el Departament de Cultura i Educació ha anat desenvolupant les diferents actuacions que pretenen aconseguir que el català sigui la llengua pròpia de les institucions de l'illa, la llengua vehicular en el món de l'ensenyament, en les relacions socioeconòmiques i la llengua del lleure de la població en totes les edats; l'instrument integrador i acollidor

El manual estarà a l'abast dels mitjans menorquins.

dels nous ciutadans menorquins, tot respectant les llengües i cultures d'origen, així com un element de cohesió social, a la vegada que ha d'ocupar el lloc que li correspon en la societat de la comunicació. En relació amb aquest darrer vessant del Pla

II Jornades de Normalització Lingüística

El *Llibre d'estil dels mitjans de comunicació orals i escrits* es presentarà durant la celebració de les II Jornades de Normalització Lingüística, que tindran lloc els dies 23 i 24 de setembre a Maó. Es tracta d'una trobada que organitza cada dos anys el Departament de Cultura i Educació del Consell complint el compromís contret amb el Pla de normalització aprovat el 2004.

Durant aquestes jornades de debat i anàlisi de la llengua catalana en els diferents àmbits d'ús es tractaran quatre grans blocs temàtics:

1. Llengua i mitjans de comunicació. A més de la presentació de l'esmentat manual d'estil, s'ha previst una conferència complementària a càrrec de Juli Moll i Gómez de la Tía, filòleg que ha treballat molts anys en el món editorial i que treballa actualment a l'Institut Cartogràfic de Catalunya en l'àrea de toponímia.

2. Llengua i esport. Sobre aquest tema s'ha programat una ponència i una posterior taula rodona amb la participació de periodistes esportius i representants de diferents clubs.

3. Llengua i integració. Per tractar aquest apartat, el professor Francesc Florit Nin parlarà de la seva experiència en la integració de nouvinguts a l'escola a la vegada que una parella lingüística del programa Integra'm, que promou el Departament de Cultura i Educació, també farà una valoració sobre aquesta iniciativa.

4. Llengua i turisme. Aquest bloc també constarà de dos apartats diferents. Per una banda, es presentarà un estudi promogut per l'Observatori de la Llengua Catalana a la Catalunya Nord i, per altra, s'ha organitzat una conferència sobre la toponímia de les zones turístiques, a càrrec de Juli Moll.

de normalització, el Consell ha realitzat i presentat un estudi sobre la presència del català als mitjans de comunicació de l'illa i, a partir del setembre, posa a l'abast d'aquests mitjans un extens instrument de consulta que ajudi els professionals a usar la llengua catalana correctament i adequadament. La voluntat de redactors i editors d'aquest llibre d'estil, a més, és que sigui considerat un punt de partida, un manual que es vagi millorant a mesura que n'avanci l'aplicació.

"Es tracta d'una eina de consulta que vol donar solució als dubtes més freqüents amb què es troben els informadors, com ara qüestions de redac-

El model lingüístic del manual s'ajusta a la tradició i a la realitat sociolingüística de les Illes Balears

El llibre presta especial atenció als mitjans audiovisuals.

ció, de lèxic, d'usos lingüístics segons el mitjà, etc.", expliquen les redactores Neus Picó i Magdalena Ramon, a la introducció del llibre. Pel que fa al model lingüístic, s'ha tingut en compte els receptors potencials i l'àmbit territorial en el qual es difondrà, de manera que s'ha optat per un model que s'ajusti a la tradició i a la realitat sociolingüística de les Illes Balears. "Sabem que si un receptor no s'identifica amb el model lingüístic que li ofereixen, difícilment el model tindrà èxit. L'objectiu és que els parlants, els receptors, l'assumeixin i tendeixin a imitar-lo", afegeixen Picó i Ramon.

Tot i la vocació generalista del manual, es presta especial atenció a la llengua i a l'estil dels mitjans de comunicació audiovisuals. "I això, per unes raons òbvies: perquè aquests mitjans són els que tenen més repercussió social, perquè són els que incideixen més en el procés de generació, difusió i canvi d'un model lingüístic comú i perquè el model lingüístic de la premsa escrita, a hores d'ara, està més consolidat i no presenta tantes incerteses", constaten les redactores. ▲

I per què un llibre d'estil?

Quan el Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de les Illes Balears ens va encarregar la redacció d'un llibre d'estil per als mitjans de comunicació de les Illes Balears, a petició del Consell de Mallorca, necessàriament ens vàrem haver de plantejar tota una sèrie de qüestions prèvies. En primer lloc, quin era l'àmbit sociolingüístic en el qual s'havia d'aplicar el llibre d'estil i per tant el model que se'n derivaria, quin en seria l'abast, qui en serien els receptors i, òbviament, els usuaris: els periodistes. Les mateixes consideracions que hem tingut en compte per preparar la versió que en publicarà el Consell Insular de Menorca.

El punt de partida era i és l'aparició gradual de televisions i de ràdios, d'àmbit local i ara també d'àmbit insular, arreu de les Illes Balears, que emeten en català però, en general, sense gaire control lingüístic i, sobretot, sense cap referent clar que els indiqui com ha de ser la llengua utilitzada en aquests mitjans.

L'àmbit d'aplicació, i per tant l'abast demogràfic i territorial de la nostra proposta de model, ens és donat per les institucions que n'encarreguen la redacció, que demanen assessorament a la màxima autoritat en matèria lingüística, la Universitat de les Illes Balears. I la Universitat va optar per fer una proposta que s'ajustàs a la tradició i a la realitat sociolingüística de les Illes.

Conscients de la importància que tenen els mitjans de comunicació de massa a l'hora de definir i difondre un model lingüístic, el *Llibre d'estil per als mitjans de comunicació orals i escrits* pretén dotar els professionals de la informació d'un instrument que els ajudi a usar la llengua catalana correctament i adequadament i els permeti corregir de forma fàcil i senzilla les errades més habituals que es cometien en l'àmbit del llenguatge periodístic.

S'ha de dir que aquesta iniciativa és d'una importància cabdal, ja que per primera vegada a les Illes Balears unes institucions s'han plantejat la necessitat de fixar un model de llengua per als mitjans de comunicació.

A l'edició que fa del llibre el Consell Insular de Menorca hi ha incorporacions noves, fruit de les aportacions i dels suggeriments dels primers usuaris de la primera edició del llibre, que va anar a càrrec del Consell de Mallorca. A tots, moltes gràcies.

**Neus Picó
M. Magdalena Ramon**